75 років Служби Народові

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 81-83 Grand St. Jersey City, N.J. 07303
434-0237
434-0807
УНСоюзу: 435-8740
— Тел. з Ню Йорку: —
BArcly 7-4125
УНСоюзу: BArcly 7-5337

РІК LXXV. Ч. 27. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, П'ЯТНИЦЯ, 9-го ЛЮТОГО 1968 ЦЕНТІВ 10 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, FRIDAY, FEBRUARY 9, 1968 No. 27. VOL. LXXV.

— КОРОТКІ ВІСТІ —

Четвер, 8 лютого, 1968

В АМЕРИЦІ

РЕСПУБЛІКАНСЬКІ ЧЛЕНИ КОНҐРЕСУ уважають Рокефеллера за найсильнішого кандидата Республіканської Партії. Журнал Конґресовий Рекорд перевів опитування конґресменів і сенаторів обидвох партій і дістав відповіді від 58 відсотків республіканців та 50 відсотків демократів. 53.1 відсотка республіканських сенаторів і конґресменів уважають нюйоркського губернатора за найсильнішого свого кандидата. Ніксон дістав 37.7 відсотка голосів, Ромні і Ріґен — незначні відсотки. 88.5 відсотка опитуваних демократів вибрали президента Джансона, 7.7 відсотка — сенатора Роберта Ф. Кеннеді. Сен. Юджін МекКарті не дістав ні одного голосу.

КРАЙОВИЙ КОМІТЕТ ЗА ЕФЕКТИВНИЙ Конґрес закінчив студії і твердить, що на Республіканській Номінаційній Конвенції в Маямі на Флориді важливу ролю відограє конґресмен із Вискансину Мелвін Р. Лерд. Ця Конвенція буде контрольована консерватистами, але центровець Лерд може відограти велику ролю при номінації на кандидата поміркованого республіканця. Лерд вже заявив, що Ніксон — це провідний республіканський кандидат на номінацію, але він додав, що губернатор Рокефеллер був би сильнішим кандидатом проти демократа Джансона. Лерд сказав: „Я хочу такого, щоб виграв. Ми не сміємо зіґнорувати публічну опінію!"

СЕКРЕТАР ОБОРОНИ РОБЕРТ МекНАМАРА, виступаючи в телевізійній програмі, заявив, що покійний президент Джан Ф. Кеннеді діяв за згодою всіх своїх дорадників, коли в 1961-му році дав дозвіл кубинським іміґрантам зробити висадку на Кубі. МекНамара признався, що ця нещаслива висадка „важко лежить на його сумлінні." Він казав, що „Кеннеді взяв всю відповідальність на себе, хоч це була жахлива помилка." Та МекНамара хоче, щоб американський нарід знав, що не було ні одного дорадника президента Кеннеді, який був би проти інвазії із Затоки свиней. МекНамара залишає теперішній пост і стає директором Світового банку.

МІЖНАРОДНА ТУРИСТИЧНА ПРОМИСЛОВІСТЬ гостро виступає проти пляну президента Джансона зменшити число американських туристів, які виїжджають за океан до европейських держав. Представники корабельних та летунських ліній підкреслюють, що оподаткування туристів не дасть того, чого сподіваються представники американського Уряду. Европейські уряди видадуть відплатні зарядження, які спричинять те, що з Европи виїде до ЗДА менше число туристів, — твердять представники туристичної промисловости.

В ОСТАННІЙ ДЕКАДІ СІЧНЯ продано в ЗДА 247,000 авт, на 21 відоток більше, як в тому самому часі 1967-го року, коли число проданих авт виносило 204,000. В перших двох декадах січня ц.р. продано майже стільки авт, що рік тому, але разом із останньою декадою в цілому місяці січні ц.р. число проданих авт становило 630,000, а в січні 1967-го року — 564,000. Це значить, що кожного дня продавано по 24,253 авта, на 7.5 відотка більше, як в січні 1967-го року, коли кожного дня продавано по 22,566 авт.

У СВІТІ

ТАЇСЬКИЙ (СІЯМСЬКИЙ) МІНІСТЕР ЗАКОРДОННИХ СПРАВ ТАНАТ ХОМАН ПЕРЕБУВАЄ ТЕПЕР В АМЕРИЦІ на лікуванні. Він заявив, що теперішня офензива В'єтконґу не захитала його глибокого переконання, що альянти остаточно переможуть, і на доказ навів кілька прикладів з всесвітньої історії та, зокрема, з другої світової війни, коли сторона, яка знаходиться в розпучливій ситуації, переводить розпучливі атаки (німецька офензива в Арденнах, японські самогубні атаки „камікадзе" і ін.). Танат Хоман переконаний, що офензива В'єтконґу має на увазі не воєнну перемогу, а зробити відповідне враження на американську пібліčну опінію і переконати американських лідерів, що військова виграна неможлива, отже треба компромісу з комуністами.

НА ЖЕНЕВСЬКІЙ КОНФЕРЕНЦІЇ РОЗЗБРОЄННЯ РУМУНІЯ ПРИЄДНАЛАСЯ ДО ЗАСТЕРЕЖЕНЬ Італії і Бразилії проти американсько - совєтського тексту договору проти поширення атомової зброї. Румунія твердить, що той договір дискримінує неатомові держави і не дає їм ґарантії безпеки проти аґресивних атак збоку атомових держав. Всі три названі держави противляться, щоб уже до 15 березня ц. р. остаточно схвалити той договір і перевести його через надзвичайну сесію Генеральної Асамблеї Об'єднаних Націй.

3-ЧЛЕННА КОМІСІЯ ДЛЯ КАМБОДЖІ ПОГОДИЛАСЯ відмовити розгляд зголошуваних до неї скарг на порушування кордонів Камбоджі. Дотепер та Комісія, покликана до життя Женевською конференцією у 1954 році, була нечинна, бо один її член, комуністична Польща, саботувала її і бойкотувала. Двома іншими членами є Індія і Канада. Індія і Польща мають застереження, чи прийняти від Америки два гелікоптери, без яких Комісія не змогла б переводити доцільної інспекції. ЗДА не підписали Женевського договору з 1954 р. і тому Індія заявила, що Комісія не буде розглядати скарг, зголошуваних Америкою, зате може розглядати скарги, зголошувані Камбоджею. Камбоджа просила Комісію відновити свою діяльність, лякаючись, що ЗДА й Південний В'єтнам виконають свою погрозу, що вони будуть заганятися на територію Камбоджі у погоні за втікаючими туди комуністичними військами.

У СОВЄТСЬКОМУ СОЮЗІ КРУЖЛЯЮТЬ МІЖ ЛЮДЬМИ ВІДПИСИ СКАРГ, зголошених родинами та різними російськими інтелектуалами проти недавнього московського судового процесу, на якому засуджено на важкі в'язничні кари чотирьох письменників. У всіх тих петиціях таврується спосіб і характер того процесу при закритих дверях, як пародію справедливости, та вимагається скасування присудів і поведення нової судової розправи, з допущенням свідків оборони та взагалі з пристойною поведінкою. Совєтські газети промовчують ті скарги.

АМЕРИКАНСЬКИЙ НИЩИЛЬНИК „БЕЙЧ" ОСІВ НА СКЕЛІ недалеко берегів Родесу на Середземному морі. Загнали його туди шалені вітри й високі на 16 стіп хвилі. Понад двісті членів залоги врятувались, перепливши до берега, а 28 інших і капітан залишились на чердаку довгого на 376 стіп корабля. Американський літаконосець „Френклін Д. Рузвелт" і інші кораблі Шостої фльоти поспішили „Бейчові" з допомогою. Тим часом припинено вже розшуки за загинулими на Середземному морі підводними човнами Франції й Ізраїлю.

Президент звертається до Конґресу з проєктом про поборювання злочинів

Вашинґтон. — Президент Джансон 7-го січня переслав Конґресові широку програму боротьби проти злочинів, заворушень, продажу наркотиків та всіх інших протизаконних дій. Президент уважає боротьбу проти злочинних дій дуже важливою проблемою. Поборюванням злочинности мали б в першій мірі зайнятися місцеві та стейтові влади. Проєкти Президента йдуть далі від поліційної акції, бо він говорить про ролю судів, поправчих заведень, лікарської акції та соціяльної дії в ділянці боротьби проти злочинів. Президент пропонує організацію Бюра для справ наркотиків і ліків, збільшити число аґентів і кари для боротьби проти наркотика ЛСД. Треба вишколити аґентів, які з успіхом могли б вести боротьбу проти тих, які поширюють наркотики. Президент підписав виконне зарядження, згідно з яким головний прокуратор Ремсей Кларк має бути федеральним координатором в боротьбі проти злочинности. У зверненні Президента повно чисел, які свідчать про те, що число злочинів збільшується, і що не ведеться проти злочинности потрібної боротьби. Перша фронтова лінія проти злочинів, пише Президент, тягнеться по стейтових леґіслятурах і міських управах, а не у Вашинґтоні.

Палата схвалила обмежити торгівлю з комуністичними державами

Вашинґтон. — 7-го лютого Палата Репрезентантів більшістю 115 до 77-ох голосів схвалила, щоб Експортово-Імпортовий Банк припинив всі свої трансакції з комуністичними державами. Це значить, що коли прийнятий проєкт Палатою став би законом, то ЕІБанк не мав би права давати ґарантії й забезпечення на приватні позички, потрібні для торгівлі з комуністичними державами та не міг би і сам уділювати таких позик. Сенат прийняв проєкт, що Експортово-Імпортовий Банк не мав би права ґарантувати позички товарів до таких держав, як Велика Британія й Італія, які торгують із Північним В'єтнамом. Прийняті обидвома Палатами законопроєкти має узгіднити окрема Конґресова Конференція, складена з представників Сенату й Палати Репрезентантів. Уряд президента Джансона проти того обмеження, яке пропонує Палата, бо він думає, що треба за допомогою торгівлі втримувати „мости" з комуністичними країнами. Але більшість Палати проти тої полегші прийнятого законопроєкту, щоб Президент мав право вирішувати, коли в державнім американськім інтересі можна б було Банкові давати ґарантії на позики в торгівлі з комуністами. Треба знати, що обмеження Палати відносяться до справи ґарантій ЕІБанку, бо приватні фірми зможуть на свій риск торгувати з комуністичними державами.

Нік Адам-Адамчук, голлівудський артист українського роду, помер на 36-му році життя

Беверлі Гіллс, Каліф. — Нік Адамс (Адамчук), один з найбільших популярних фільмових і телевізійних артистів українського роду, помер тут на 36-му році життя. Його знайшов неживим в його домі його адвокат Ервін Родер та поінформував поліцію, яка не могла відразу встановити причини смерти. Адамс - Адамчук народився в Нантікок у Пенсильвенії. Опісля його батьки - українці перейшли жити до Джерзі Сити і він разом з ними. Свою артистичну кар'єру почінав Нік в ню - йоркських театрах, куди допоміг йому дістатись другий відомий артист українського роду Джек Пеленс (Володимир Палаґнюк). В 1952-му році Адамс зголосився до військової служби в морській прибережній сторожі на Заході, в якій пробув три роки, а під час своїх відпусток зі служби виконав свою першу фільмову ролю в фільмі „Містер Робертс". Довший час він виступав на телевізії в головній ролі серійного фільму „Ди Ребел" з часів після Громадянської Війни. Свого часу Адамс погодився був на відвідини на „Союзівці", але опісля був перешкоджений.

Північні в'єтнамці вперше атакували совєтськими танками нового типу

Сайгон. — Реґулярні частини північно - в'єтнамського війська заатакували 6 ц.м. уфортифікований військовий табір в Ланґві, виславши вперше за всю В'єтнамську війну в авангарді 9 совєтських танків найновішого типу ПТ-76. 5 з отих танків знищено в тому бою, але нападникам удалося здобути той табір, при чому згинуло 316 оборонців, здебільша з-посеред хороброго антикомуністичного гірського племени „монтаньярів'. Згинуло теж 6 американських військовиків, а 76 вояків, включно з 12 американцями, передістались до табору в Хезані. Генерал Вестморленд вже давно тому заповів, що треба сподіватися великого наступу ворога проти Хезаню, де спершу було 5.000 американського війська. В останньому часі пересунено туди інші американські військові з'єднання. В самому Сайґоні комуністичні партизани всадовилися найсильніше в тамошній китайській дільниці Чольон. Бої за відзискання від комуністів Сайґону ведуть майже виключно південно - в'єтнамські вояки. Жалюгідна ситуація у Сайґоні ускладнена ще тим, що це місто не тільки поруйноване у вуличних боях, але ще й переповнене втікачами з сусідніх містечок та осель, що впали також жертвою наїздів збоку комуністичних партизанів. У Сайґоні опинилось круглo 100.000 втікачів, з того коло 34.000 в названій китайській дільниці Чольон. Генерал Вільям Россон, який командує 2-им корпусом, на обширі якого знаходяться міста Контум, Плейку, Банметут, Далят, Ньятранґ, Тухол, Тамкуа, Фантієт і Квіньон, оприлюднив заяву, що в тому районі комуністи атакували силою к. 8.000 мужа, з чого 4.660 вбито, а 599 схоплено в полон. Всі ті міста знаходяться знову в руках альянтів.

Відбулася нова зустріч представників ЗДА й Північної Кореї

Сеул. — В середу 7 лютого відбулася нова зустріч представників Америки і Північної Кореї в Панмунджомі, при чому та зустріч була на так званому секретарському — отже нижчому — рівені і була вперше доступна для представників преси. По обох сторонах столу сиділи тільки секретарі Мішаної Військової Комісії для справ перемир'я, один американський і один північно - корейський полковники. Американський й повторив давнє твердження про незаконність схоплення американського корабля „Пуебло" на міжнародних водах та вимогу той корабель і його залогу повернути, а північно - корейський старшина повторив давні закиди, що той корабель переводив „шпигунську" роботу на внутрішньо - корейських водах. На тому й закінчилось те засідання, яке, зрештою, було 345-те з черги засідання на такому „секретарському" рівені впродовж останніх 15-ох років. Понад 100 південно - корейських і чужинецьких журналістів прибуло туди в двох автобусах. Яких 500 південно-корейських студентів прибули на т. зв. Міст Волі біля Панмунджону з демонстрацією проти тих американсько - північнокорейських зустрічей, але військова охорона не допустила їх через міст, стріляючи задля перестороги в повітря.

Гокеїсти ЗДА програли другі змагання на Зимовій Олімпіяді

В гокейних першостях Десятих Олімпійських Ігриць потерпіла збірна ЗДА другу поразку, цим разом від дружини Швеції з рахунком 3:4. СССР переміг Східню Німеччину 9:0 в другій зустрічі того ж дня. В гупі А серед восьми учасників веде збірна СССР із двома перемогами і відношенням воріт 17:0 перед Канадою. Чехословаччиною і Швецією, які мають по одній грі та по одній перемозі.

У Фіґурній їзді на совгах дальше веде американка Пеґґі Флемінґ після трьох обов'язкових вправ, здобувши дальші точки, які збільшили різницю в точкуванні між нею і її суперницями. Змагання з'їздів на саночках — бобслеях були відкликані: вони не відбулися в середу через сильні вітри та снігові опади.

ЮРКО ШУХЕВИЧ ОБВИНУВАЧУЄ КҐБ ЗА ЗНУЩАННЯ, ВКАЗУЄ НА НОВУ ЗАГРОЗУ ДЛЯ ЙОГО ЖИТТЯ

Балтімор („Смолоскип"). — Серед Київських студентів і в інших місцевостях України, поширюється „Заява" українського політичного в'язня, сина колишнього головного команданта УПА ген. Тараса Чупринки — Юрка Шухевича-Березинського. „Заяву" свою Ю. Шухевич переслав 1 липня 1967 р. голові Президії Верховної Ради УРСР у Києві.

21 серпня або 1 грудня 1969 р. Юрко Шухевич-Березинський повинен бути звільнений після двадцятилітнього перебування в совєтських тюрмах і таборах каторжних робіт. У своїй заяві він дорікає, що органи КҐБ ще дальше переслідують його матір — Наталію Шухевич-Березинську, яка зараз живе у Львові, але він не просить помилування, бо свято переконаний, що його судили беззаконно.

Юрко Шухевич звертається до Голови Президії ВР УРСР тому, „що можливо, за кілька місяців відносно мене буде скоєний новий злочин — знову почнуть фабрикувати якусь справу, щоб засудити мене втретє. А коли ні, то ніхто не може ґарантувати мені, що за кілька місяців я не буду вбитий з-за рогу найманими вбивцями, як сталося з багатьма політичними в'язнями після їх звільнення... Чи загадково помру. Або може статись і таке, що буде поновлений масовий злочин відносно всіх політичних в'язнів у Мордовії (для чого вже все підготовлене) — — буде всіх фізично знищено, а потім будуть знищені виконавці цього злочину. Це мене й змусило звернутися до вас, щоб Ви знали про подібні речі і потім, у майбутньому не могли говорити, що Ви не поінформовані відповідно, що все це робилось без Вашого відома і Ви не несете ніякої відповідальності за подібні вчинки КҐБ".

Юрко Шухевич-Березинський народився в 1933 р. В 1948 р. він був заарештований органами КҐБ у Львові, маючи всього 15 років і засуджений на 10 років ув'язнення. На основі указу від 24 квітня 1954 р. про суди над неповнолітніми, Ю. Шухевич мав бути звільнений,

(Закінчення на стор. 3-ій)

Лондонський „Таймс" і „Н.Й. Таймс" звітують широко про переслідування українських інтелектуалістів в УССР

„Ню Йорк Таймс" приніс 8 ц. м. широке звідомлення про статтю, яка за день перед тим появилась в лондонському „Таймсі" про переслідування українських інтелектуалів в Совєтському Союзі, навівши відомого листа Вячеслава Чорновола, 30-річного українського журналіста, що його в листопаді минулого року засуджено у Львові на 18 місяців в'язниці. „Н. Й. Таймс" поміщує у своїй статті п. н. „Твердять, що КҐБ переслідує українських інтелектуалів" також світлину Вячеслава Чорновола. У тій статті згадується також імена інших засуджених письменників — Сінявського, Даніеля, Брука, Юрія Ґаланського і Александра Ґінсбурґа, а з-посеред засуджених в двох минулих роках українських інтелектуалів називає Михайла Осадчого, викладача у львівському університеті, якого в квітні 1966 р. засудили на два роки важких робіт, — київського студента Ярослава Геврича, судженого у березні 1966, — Івана Канлибу, що його засудили ще в 1961 р., та в'язня в совєтському кацеті на Мордовії Івана Максима. Названі щоденники світового маштабу покликаються теж на інформації від „Прологу" й на факт проголошення листа Чорновола, адресованого до першого секретаря компартії України Петра Шелеста, в мюнхенській „Сучасності" та в „Новому Шляху" у Вінніпеґу.

Григорій і Клявдія Салюки в Джерзі Сити пожертвували $500 на ФКУ

Новий меценат Фонду Катедри Українознавства, Григорій Салюк (посередині) під час зустрічі з президентом ФКУ мґром. Степаном Хемичем (справа) та ред. А. Драганом у редакції „Свободи".

Джерзі Сиtі. — Прочитавши вістку про згоду Гарвардського Університету на встановлення катедр українських студій в системі того університету, двоє прикладних місцевих громадян — Григорій і Клявдія Салюки пожертвували на Фонд Катедри Українознавства дальших $500.00 Зваживши на те, що обидвоє п-тво Салюки вже від яких десяти років на пенсії і свою пожертву склали із своїх скромних ощадностей, то ця їхня пожертва є направду княжим даром та виявом найвищого меценатства. Григорій Салюк походить з Угнова, пов. Рава Руська, був активним учасником Українських Визвольних Змагань в рядах Української Галицької Армії (9-та Бригада). До Америки приїхав у 1923-му році з Чехословаччини. Його дружина пані Клявдія походить з Монастириськ, пов. Бучач. Упродовж 25 років п. Салюк працював у чеському відділі Federal Reserve Bank в Ню Йорку і від десяти років є на пенсії. Є членом-фундатором місцевого Українського Народного Дому, членом Українського Народного Союзу (270-ий Відділ) та членом ОбВУА. Немає списка жертводавців на добру ціль, в якому не було б імени Салюків, як і навряд чи була в громаді яка імпреза, на якій не було б цих скромних і тихих, але жертвенних і патріотичних ромадян. Короною його жертвенности є тепер ця велика пожертва на велику ціль — катедру українських студій в Гарварді. Свою пожертву склав п. Салюк на руки президента ФКУ мґра Степана Хемича, який і висловив йому тривку вдячність від імени Головної Екзекутиви ФКУ.

ПОЕМА ПРО ВІДНАЙДЕНИЙ ПЕРСТЕНЬ

(Репортаж)

Треба бути талановитим письменником з дуже розвиненою уявою, щоб створити сюжет з такими межевими ситуаціями, які насправді сталися в житті однієї української родини. Про цю родину — панство Андреців з Расфорду — заговорила американська преса і, здається, у стейті Огайо немає людини, яка б не знала про надзвичайну життьову пригоду чи історію двох українських людей, одружених в Україні 24 роки тому, розлучених подіями Другої світової війни, роз'єднаних кордонами і океанами, і врешті-решт знову одружених у затишному американському містечку Бовлінґ Ґрін, дня 2 лютого року Божого 1968.

Іван і Анна Андрець — після довгої розлуки знову разом

Як це сталось

Іван Андрець, якому тепер 51 рік, народився в українській родині в Америці, в Клівленді. Коли мав 3 роки, батьки повернулись додому, на територію під Польщею, у с. Бешки, де хлопець і виріс. Коли німецькі війська ввійшли в Польщу, Іванові було 24 роки — якраз відповідний, за фашистівськими означеннями, „матеріял" для праці: його вивезли на працю в Німеччину. В 1944 р. йому дозволили повернутись додому, і того ж року, не відкладаючи на майбутнє, Іван одружився з приятелькою дитинства, тоді 17-тирічною Ганнусею. Рівно через три тижні після шлюбу, німці викликали його й, не питаючи згоди, відіслали знову в Німеччину. Так розлучилось молоде подружжя, як і десятки тисяч інших подруж у ті страшні часи світової війни. Але зла доля не на того натрапила! Іван Андрець прибувши по війні до Америки, як громадянин цієї країни, вчився, потім розпочав працю в містечку Расфорд. Тисячі листів, прохань, телефонів, телеграм... — ні одного дня духово він не розлучався із своєю дружиною, що була від мужа за тисячі миль...

Як склалася доля Ганни Андрець? З Польщі її переселили в Україну. Коли б же дійсно в Україну, а то в УССР, звідки немає змоги вирватись на свободу. Молода людина спочатку гибіла на колгоспних полях, згодом їй вдалось потрапити до міста, на фабрику. Ганна ніколи не розлучалась із скромним, військових часів, шлюбним перстнем, — її муж сам вилив два перстні з німецьких срібних монет...

Лиха прикмета

Незадовго після шлюбу в 1944 році Іван Андрець, даючи коням сіно, загубив свого саморобного, завеликого перстня. „Поганий знак! Дивись, щоб ти не загубив і мене!" — стривожено сказала на те молоденька дружина. Так воно й сталось: розлука тривала 24 роки!

Та, як кажуть, для любови немає меж.

Працівник Лайбі-Овнс Форд-Ґлез компанії у Расфорді, Іван-Джон Андрець розпочав шукати свою дружину, як тільки закінчилась війна. Спочатку писав до знайомих, у Польщу й Україну, але ніхто не міг ска-

(Закінчення на стор. 4-ій)

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by the Ukrainian National Ass'n, Ict. at 81-83 Grand St., Jersey City, N.J. 07303
Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.
Subscription Rates: One year $12.00; six months $6.25; three months $3.25. Jersey City & Foreign Rates: One year $14.00; six months $7.50; three months $4.00. For UNA members monthly 65¢.
P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Де межа терпеливости

23-го січня ц. р. кілька канонірок комуністичної Північної Кореї оточили малий американський розвідчий корабель „Пуебло" і примусили його 82-членну залогу заплисти до порту Пузан в Північній Кореї. Водночас комуністична пропаганда повела шалену кампанію проти Америки за порушення недоторкальности вод Північної Кореї і ведення „злочинної шпигунської" роботи. Американська громадська думка зареагувала на це дуже гостро, слушно добачивши в цій події нову провокацію комуністів, і очікувала рішучих заходів Уряду. Однак, Уряд обмежився словесним протестом і зголошенням скарги до Ради Безпеки Об'єднаних Націй, на засіданні якої амбасадор Артур Голдберґ із тростиною в руці доказував на мапі, що „Пуебло" знаходився поза 12-милевою смугою, що її Північна Корея проголосила, як смугу її територіяльних вод. Засідання Ради Безпеки раптом увірвались, бо американський Уряд розпочав уживати різних дипломатичних заходів, щоб мирним способом добитися від Північної Кореї повернення „Пуебло" і його залоги. Американський амбасадор у Москві Лювеллин Томпсон почув у своїх двократних розмовах з совєтським заступником міністра закордонних справ Васілієм Кузнєцовим, що СССР не буде інтервеніювати в цій „внутрішній справі" Америки й Північного В'єтнаму, які повинні поладнати її безпосередньо. Зате ніби за посередництво взялася комуністична Мадярщина.

У Панмунджомі, на кордоні між Північною і Південною Кореєю, відбулися трикратні зустрічі представників Америки і Північної Кореї, покищо без успіху. Ті переговори, в яких нема представника виставленої на безперервні комуністичні провокації Південної Кореї, породили таке огірчення у південних корейців, що парлямент тієї країни прийняв гостру резолюцію з затавруванням американської тактики: південні корейці побоюються, що така м'якість і поступливість Америки тільки заохотить комуністів насилати до Південної Кореї дальші ватаги терористів. Поступливість американського Уряду дійшла до такої міри, що він ніби вже захитався в своєму переконанні, чи дійсно „Пуебло" в момент його захоплення знаходився на міжнародних водах, чи може таки заплив на води Північної Кореї. І хоч американські державні мужі стверджують, що совєтські розвідчі кораблі раз-у-раз кружляють біля берегів Америки, запливаючи в американську 3-милеву прибережну смугу, і що за міжнародним правом Північна Корея ні в якому разі не мала права загарбувати корабля, навіть, коли б він заплив на її води, з останніх вісток виходить, що Америка готова навіть „перепросити" Північну Корею, аби видістати з полону 82-ох членів залоги свого корабля. Останнім жестом американської „примирливости" було відкликання літаконосця „Ентерпрайс" із сусідства Північної Кореї, куди пересунено було той корабель у своєрідній демонстрації сили.

Вся ця історія дуже різногранна. Вона виявляє передусім, що маленька комуністична країна дозволяє собі провокувати найбільшу сучасну світову потугу в свідомості, що та провокація минеться їй безкарно та ще й принесе їй велику пропаґандивно - престижеву користь. Водночас видно, що американський Уряд готов навіть принижуватись перед комуністами і цілим світом, аби не доводити до нової війни. Очевидно, що в часі, коли у В'єтнамі шаліє війна, друга війна в Кореї була б Америці невигідна. Але автоматично виринає запит: чи зудари з комуністами можна вимиґати поступками, коштом свого престижу чи рішучістю? Чи не можна було визволити з комуністичного полону корабля „Пуебло" і його залоги негайним ультиматумом та виразною загрозою поважних відплатних акцій?!

Очевидно, треба подивляти спокій Уряду, що він не дає себе спровокувати на вчинки, які можуть розпалити нову війну. Але невідомо, чи на довшу мету підставляння комуністам лівої щоки, коли вони вдаряють по правій, принесе Америці і світові користь, чи — може — насмілить їх до того ступня, що вибухне таки третя світова війна. Америка не підтримала східньонімецьких робітників у їх бунті проти комуністичної влади; не підтримала повстання на Мадярщині. Дозволила закріпитись режимові Фіделя Кастра. Дозволила комуністам зайняти половину Ляосу. Дозволяє тепер совєтським літакам, які підтримують „соціялістичний" режим в Ємені, бомбардувати арабських роялістів. Як довго може тривати ця терпеливість? Де її межа? Де межа поступок коштом престижу і явної пасивности на смертельну загрозу? Це запити й сумніви, які глибоко турбують американських громадян і всіх вільних людей.

В. Чапленко

ЗНЕХТУВАНА ЮВІЛЕЙНА П'ЄСА

(1)

Цими ювілейними роками ми згадуємо переважно політичні події, що відбувалися 50 років тому, і зовсім забуваємо про те, що тоді ж було багато й інших проблем — боротьба за українську мову в державному апараті, творення перших на Наддніпрянщині й Кубані українських шкіл, театральна діяльність, діяльність українських письменників, що відбивали в своїх творах події й настрої тієї надзвичайної історичної доби...

Якщо мати на увазі останнє — написані тоді літературні твори, то можна сказати, що в нашій сучасній свідомості живе тільки один тодішній твір — невеликий вірш О. Олеся „Яка краса — відродження країни", його ми передруковуємо в газетах, деклямуємо. А тим часом тоді написано чимало й інших творів, які годилося б тепер згадувати й використовувати для відзначування ювілейних дат.

Серед таких забутих чи знехтуваних творів на першому місці стоїть п'єса найпопулярнішого тоді і найвидатнішого в нашій драматургії письменника В. Винниченка — драма „Між двох сил". Яскраве зображення тодішніх подій, живцем вихоплені з „гарячої" дійсности образи людей, гостро-напружений драматичний сюжет, протибольшевиц ь к а ідейна скерованість та палкий український патріотизм — усе це робить цю п'єсу ювілейним твором, вартим того, щоб його саме тепер згадати, використати, зробити відомим серед наших людей. Ювілейною є ця п'єса й тому, що вона вперше йшла на сцені київського театру тоді, як на Київ наступали большевики, обстрілювали його, як про це оповідав мені Юрій Тищенко (він тоді чергував на телеграфі і дав телеграму до Берестя, де тоді перебувала українська мирова делеґація, і ця телеграма була доказом, що Київ ще в українських руках).

У п'єсі „Між двох сил" показано зіткнення двох непримиренних сил — місцевої визвольної української і загарбницько - большевицької, що йшла з півночі та організувала підрив української влади зсередини. Але показ боротьби цих двох сил був би не повний, якби письменник не показав і тих місцевих елементів, що через національну несвідомість чи з якихось інших причин допомагали ворогам України, приєднувались до червоноґвардійських загонів та бились із своїми братами — українськими вільними козаками або й відогравали керівні ролі в протиукраїнських заколот а х (місцевий жид Ґрінберґ, один з головних персонажів п'єси, як побачимо далі).

Українську визвол ь н у „силу" репрезентує в п'єсі родина Сліпченків, на чолі з старим Сліпченком, що пішов разом із своїм сином Марком у вільні козаки. Але й ця родина розкололась: освічена дочка Сліпченка Софія та другий його син Тихін пішли з большевиками. Ба більше: Софія (це головна дійова особа п'єси), що перебувала на початку революції в Петрограді і хоч була свідома українка, але повірила облудному гаслові большевиків „самовизначення аж до до відокремлення". найбільше й допомогла місцевим большевикам захопити владу в місті (в якомусь не названому місті на Україні). Вона привезла з Півночі велику суму грошей, на які місцеві большевики найняли гармащів, а це й переважило в боротьбі червоноґвардійців з вільними козаками.

Проте внаслідок дальших подій Софія опинилась у трагічному становищі: з одного боку, вона відчужилась від українців і від власної родини, а з другого — опинилась фактично в ворожому большевицькому середовищі, яке поставилось до неї як до свідомої українки з підозрою, з недовір'ям. Коли вона після перемоги большевиків почала працювати в якійсь їхній установі і говорила тільки по - українському, то це робило її в очах большевиків „несправжньою товаришкою". От до неї приходить група робітників, і вона каже їм, що тепер їхня, робітнича справа в їхніх руках, а на це один із них кидає їй у вічі: „Та це само собою. А тільки: щоб тієї самостійної України тут і духу не було. Нам вона без уніманія" (ні до чого)". І вони демонстративно виходять шукати „справжніх товаришів".

„Справжні товариші" в п'єсі і репрезентанти протиукраїнської „сили" — це керівники заколоту: Сємянніков, російський інтеліґент дореволюційного типу, з рештками дореволюційного лібералізму (він навіть просить вибачити, що не вміє говорити по - українському), військовик Сорокін, „чекіст" Сініцин, що керує розстрілами українців (часто за саму українську мову, як про це каже персонаж п'єси Панас), згадуваний уже Ґрінберґ і чи не найзапекліший серед них ворог усього українського Подкопаєв. Цей Подкопаєв проколює багнетом портрет Т. Шевченка і здирає його з стіни, вигукнувши: „Ця хахлацька морда вже насточортіла мені, скрізь її бачиш!" А як Сємянніков каже Софії на виправдання цього вандала, що він, либонь, помилився, думав, що це портрет якогось сучасного українського діяча, Подкопаєв „вибухнув": „Сучасний, несучасний, поет, учитель, старшина, — чорт із ним! Якщо він націоналіст, він ворог народу й пролетаріяту. Я прямо кажу, що з націоналістами, з усякими шевченками, автономія м и, федераціями, самостійністю і з усякою іншою буржуазною гидотою я буду боротись нещадно".

(Далі буде)

А. Гудовський

ПРО МІТИ І ЛЕҐЕНДИ

Скрізь по більших поселеннях українців відбулись академії для відзначення проголошення УНРеспубліки незалежною державою. У цьому році свято 22 січня мало особливу вагомість, бо були то 50-ті роковини важливих для нації історичних подій. Тому організатори академій старалися, щоб на них прибуло більше людей, щоб були ліпші мистецькі частини в краще удекорованих залях.

Але урочисті академії є лише зовнішньою частиною відзначення ювілею. Є ще інший і, на мою думку, дуже важливий аспект відзначення ювілею. Ця річниця зобов'язує нас використати ювілейний рік для пізнання подій Національної Революції, для об'єктивного розгляду й аналізи їх. Адже не секрет, що ширші кола нашого суспільства і пересічне членство політичних угруповань мають схематичні й тенденційні відомості про події 1917-21 рр. в інтерпретації провідних діячів тої чи іншої партії, які, виступаючи на цю тему, подавали лише критичні завваги, підкреслювали помилки без розгляду несприятливих обставин і трудноців та іґнорували здобутки.

Така тенденційна інтерпретація подій Національної Революції почалася в 30-х роках, і тоді вона, може, мала сенс, бо українське суспільство було в депресії після поразки в боротьбі за державну незалежність, і новостворений націоналіс - тичний рух, бажаючи заанґажувати суспільство до нової фази визвольної боротьби, намагався компромітувати події Національної Революції й ті політичні сили, що були в її проводі. Націоналістичний рух постав як антипод соціялістичн о г о руху. Він базувався на цілком відмінних від соціялізму ідейно - політичних засадах та нових національних критеріях, які мали забезпечити перемогу. Для обставин 30-х років це мало якусь логіку, і тому не слід пригадувати „темпераментну" критику наших провідних діячів, включно з С. Петлюрою, що тоді застосовувалися.

Але минули роки, націоналістичний рух оформився в ОУН, яка стала в Галичині основним двигуном визвольної боротьби, а постава членів і прихильників ОУН до подій Національної Революції і відновлення державности залишилася майже без змін. Створена в 30-х роках леґенда про те, що українська революція 1917 року мала всі дані на успішне завершення, але соціялісти не використали сприятливої ситуації й „злочинно" ту справу завалили, — ця леґенда продовжує існувати й тепер.

Навіть оце в січні на ювілейних академіях довелося почути докори на адресу проводу УЦРади, що йому „бракувало сміливо с т и", щоб проголосити незалежність України зразу ж, І-им Універсалом, тобто у червні 1917 р. Також у 1967 р., коли розпочався вже ювілейний рік, чули ми на офіційних нарадах, як знані діячі відрікалися від 3-го Універсалу, тавруючи його творців, як федералістів. Нарешті ще не так давно назва „Українська Народна Республіка" була у нас „заблькована", і за вживання цього терміну доводилося вести гострі суперечки.

Вважаю, що ми повинні використати ювілейний рік і попрацювати над тим, щоб позбутися застарілих мітів і леґенд, які розчаровують молодь, утруднюють національну співпрацю і компромітують нас назовні.

Дозволю собі подати завваги до згаданих вище мітів.

Розглядаючи події 1917-21 рр., не трудно зрозуміти, що українські соціялістичні партії були тоді єдиною національно - політичною силою, яка могла виступити як ініціятор і провідник Національної Революції. Тому, критикуючи помилки соціялістів, ми повинні розуміти, що інших чи ліпших не було, і це не є їх вина. Крім того, слід пам'ятати, що в умовах роздмухування большевиками соціяльних противенств соціялістичн и м партіям найзручніше було протиставитися большевицькій пропаґанді. Тому створена українськими соціял - революціонерами широка сітка селянських спілок могла тримати українське селянство на національних позиціях. Завдяки селянським спілкам відбувся делеґатський з'їзд селянства, а під час виборів делеґатів до Всеросійських і Всеукраїнських Установчих Зборів українські партії отримали більшість голосів.

Якби у проводі Національної Революції стояли інші, не соціялістичні партії, то вони мали б значно більше трудноців у боротьбі з большевиками і навряд чи встигли б оформити нашу державність, символ якої є тепер основою нашої національної боротьби і політичної концепції. Вважаємо, що боротьба 1917-21 рр. не мала виглядів на перемогу. Большевицька революція трималася на українських ресурсах, а тому без допомоги держав Антанти ми не могли б встояти проти большевицької навали так під соціялістичним, як і під будьяким іншим проводом.

Не треба бути прихильником соціялістів, щоб зрозуміти неслушність обвинувачення їх у федералізмі й запізненому проголошенні самостійности України. Адже за Тимчасового Уряду на терені України стояло кілька мільйонів війська, серед якого було чимало льояльних до того уряду частин, і начальник Київської Військової Округи міг за один день розтрощити тендітні паростки Української Національної Революції та перші її організаційні клітини. Такий розгром підірвав би престиж українського самостійницького руху

(Закінчення на стор. 3-ій)

ГОЛОСИ ЧИТАЧІВ

У СПРАВІ „ЗАЯВИ"

У 21-му числі з 1 лютого „Свобода" вмістила голоси читачів у справі „Заяви", д-ра Бараболяка і п. О. Доброса.

Д-р Бараболяк критично обговорює цю тему, а свої думки і твердження обґрунтовує. Можна з ним на цю тему дискутувати, і та дискусія може вийти на добро нашій справі та скріпити престиж часопису.

Натомість другий голос у цій справі, голос п. О. Доброса, це ані критика, ані дискусія, а прямо лайка, і то з посмаком вуличної. От він, як пише, „зіпсував собі нерви" і забажав вилити свою злість у спосіб йому питомий — це ще можна зрозуміти. Може п. О. Доброс до такого способу дискусії звик і вона йому відповідає. Це його справа!

Все ж таки треба завважити, що такою лайкою можна обдарувати будь - яку ухвалу, заяву чи науковий або літературний твір, як і всяку дію.

Одначе, тяжко зрозуміти, чим керувалася Редакція, яка вважала за вказане вмістити ту лайку. Таж така лайка ніяк не може причинитися до вияснення справи, навпаки, може мати зовсім протилежний наслідок. Така лайка також іде врозріз із засадами журналістичної етики, кодекс якої з такою помпою ухвалювано та проголошувано.

Такий спосіб „критики" може тільки принести шкоду як часописові, так і справі, як це правильно підкреслює д-р Бараболяк. І він слушно звертає увагу на значення університетів для нашої справи. Вони є більш реальною силою, як всякого роду демонстрації чи делеґації без відповідного запліччя. Бо в університетах можемо підготовити ґрунт і створити атмосферу, пригожу для нашої справи. Тож шануймо тих, які осягнули можливість працювати там для нашої справи!

Д-р Д. Богачевський
Ню Йорк, Н. Й.

ЧИ СПРАВДІ „НАЇВНІСТЬ"?

Я цілком погоджуюся з д-ром Миколою Бараболяком („Свобода" з 1 лютого), що заява чи звернення 35-ти професорів до Брежнєва і Ко не є „наївністю". Бо коли навіть від цих „поважних людей", як каже д-р Бараболяк, відсіяти снобів і „бессервіссерів" та поштивих професорів з популярних „віців", то все ж таки, залишається тверде ядро, яке цілком не грішить „наївністю", бо добре знає, до чого змірає і що прагне осягнути. Коли ж вірити д-рові Бараболякові, що за цим твердим ядром стоять ще й інші наші професори, які з заявою солідаризуют ь с я, але побоялися її підписати, то для леґковажного трактування всієї цієї справи немає ніяких „об'єктивн и х" підстав.

Не можна знецінювати заяви - звернення 35-ти професорів, бо вона є доказом енерґії, завзяття й організованости „твердого" ядра". Що більше, для його організаційних талантів„ можна мати подив. Ось спробуйте зібрати 35 професорських підписів на якусь добру справу — не вийде, нічого. Отже, сама заява, це — поважне організаційне досягнення твердого ядра, яке має велике політичне й пропаґандивне значення.

Це досягнення негайно визнав Київ, проголошуючи „урбі та орбі" устами Юрія Смолича своє задоволення з факту, що в лоні „української реакційної еміґрації" постав новий „невтралістський" табір. Тепер українська еміґрація, на радість Юрія Смолича й іже з ним, складається з порядних „проґресистів", майже таких же порядних „невтралістів" та непорядних реакційних „націоналістів". Велике значення має факт, що тверде ядро зуміло цих „невтралістів" убрати в професорську тоґу й професорський берет. Тепер ідеї твердого ядра мають уже значення „чистої науки".

Очевидно, в світлі факту, що „наші визначні учені", як пише д-р Бараболяк, стали „невтралістами", самі постуляти, висунені на адресу Брежнєва і Ко, мають уже другорядне чи навіть третьорядне значення. Доказали це самі організатори заяви, подаючи нам свою невибагливу справу зі значним опізненням. Після опублікування заяви в швайцарській пресі (кінець листопада) та в польській „Культурі" (половина грудня), прийшла вона до нас аж у січні цього року, якось так через „задні дверонька", як співається в коломийці.

В моїй оцінці постуляти до Брежнєва і Ко зладжено на коліні, без найменшого узглядненния фактів, які могла б для організаторів подібних заяв - звернень подати наука історії, соціології, політичних наук, а навіть психології. „Політік іст екзакте Віссеншафт" (політика є точною наукою) любив казати канцлер Бісмарк, і історія дала багато доказів, що спиратися в політиці виключно на побожні бажання, як це наглядно показали автори заяви - звернення, неможливо. І тому авторам не залишилося нічого іншого, як тільки вірити в здійснення своїх ідей, але в той момент вони перестали бути науковцями, а стали служниками культу. І тільки з позицій служників культу було можливим для них дораджувати „представникам панівної кляси великодержавних вельмож - шовіністів, якою має бути їхня політика у відношенні до українського народу. Гадаю, що про неї вони не потребують засяґати порад в авторів заяви - звернення на свою адресу.

І тільки в одному я дозволю собі не погоджуватися

(Закінчення на стор. 3-ій)

СВІТОВИЙ КОНҐРЕС ВІЛЬНИХ УКРАЇНЦІВ

СПІЛЬНИЙ ПРИВІТ

від українських протестантів, виголошений українським баптистським пастором, д-ром Л. Ж Потаповичем

Світлий Конґресе! Дорогі у Христі Брати і Сестри!

Консолідація всіх українських наявних сил, координація їхніх дій, оборона прав нашого поневоленого народу та успішна репрезентація його визвольних змагань у вільному світі є найвищим наказом сучасної хвилі. Тільки це може бути виявом нашої національної солідарности та політичної зрілости.

Саме ці завдання у великій мірі повинні належати до Світового Конґресу Вільних Українців. Всеукраїнське Євангельсько-Баптистське Об'єднання, яке об'єднує українських баптистів у вільному світі, та Українське Євангельське Об'єднання в Північній Америці, яке об'єднує переважно українських євангеликів реформованого визнання, як і ті віруючі, що перебувають на засланні в Сибіру та в інших каторгах і в'язницях Азії, через мене найсердечніше вітають Світовий Конґрес Вільних Українців, бажаючи йому успішних нарад і постанов на добро українському народові в вільному світі та в Україні.

Нехай Господь у Своїй доброті благословить наше спільне діло і допоможе нам усім односердно працювати. Нехай Він допоможе, щоб цей наш Конґрес став дійсною репрезентацією української спільноти в вільному світі та успішним знаряддям в обороні прав нашого поневоленого народу на вільне, самостійне життя на своїй землі.

Вітаючи Вас, ми, українські євангелики, просимо і самий Конґрес і всіх, хто сьогодні прислухається до цих наших слів, сповістити ввесь вільний і невільний світ про тяжку неволю всіх українських і неукраїнських християн і нехристиян під кремлівською комуністичною неволею. Ми просимо за них молитися, щоб вони стали вільними в вільній Україні.

З нашої сторони ми підтримуємо ідею, щоб у постійному Секретаріяті СКВУ було по одному представникові від Української Православної та Католицької Церков, а також і від українських протестантів.

Рівночасно просимо прийняти і включити до резолюцій Конґресу нашу резолюцію такого змісту

„Висловлюємо протест проти погромницького переслідування Ради Церков Євангельських Християн-Баптистів з її членством і в Україні і в цілому Совєтському Союзі, де тримають її в нелеґальному стані за те, що вона не погоджується бути під контролею совєтського уряду та безбожної комуністичної партії, а домагається повної релігійної свободи. Під цю пору багато членів цієї церковної організації знаходяться по в'язницях, у яких переходять різні інквізиційні тортури. Постановлено просити Об'єднані Нації та Світову Раду Церков зацікавитися долею цих новітніх мучеників за свободу сумління та слова".

Кінчаю цей привіт словами великого апостола Павла: „Нехай з любов'ю все робиться у вас." (1 Кор. 16, 14).

Привіт, виголошений головою Центральної Управи СУМ мґром Омеляном Ковалем

Блаженніші Владики, Ваші Ексцеленції, Всечесніші Отці, Достойна Президіє, Світлий Конґресе Вільних Українців!

Від імени Спілки Української Молоді, що діє в десятьох країнах вільного світу, як продовження ідейно тотожної організації, знищеної ворогом в Україні в 30-их роках, маю найвищу честь скласти Світовому Конґресові Вільних Українців з глибини серця наш палкий привіт.

Коли розглядати цілість нашого українського життя в діяспорі, як подвійний фронт боротьби за збереження української національної субстанції і допомогу Україні у її визвольній боротьбі, то Спілка Української Молоді разом з іншими молодечими організаціями та установами стоїть твердо на відтинку виховання української молоді, як запорука тяглости і вдосконалення наших фронтових позицій і самої дії.

Найважливішим виховним засобом для виконання наших і споріднених нам організацій завдань є живий приклад. Тому безмежно радіємо, що вкінці прийшов той довгоочікуваний момент, коли Господь вислухав слова нашої молитви „Боже, нам єдність подай", і сьогодні ми можемо святкувати частинну перемогу над нашим історичним ворогом, яким є ніщо інше, як певні неґативні елементи, що закралися в соціо-психічну структуру нашого народу, загальновідомі міжусобиці, братоненависть і отаманія.

Занепокоює нас факт, що не всі ділянки нашого життя в діяспорі прямують до свого структурного завершення і координації дії. Зокрема ті ділянки, що мають бути моральною і духовою силою нашого збереження і нашої дії. Тому прошу ласкавого вибачення Достойних Ієрархів наших Церков за голос наймолодших мирян, якого хочу бути висловом, що без структуального завершення наших традиційних Церков і їх єдности та тісної співпраці ми не зможемо знайти досить сили, щоб виконати наше завдання на виховному відтинку.

На полі молодечих організацій ми вже знайшли спільну мову з більшістю молодечих організацій, і я впевнений, що прийнята нами виховна система, а головно нами спільно узгіднений виховний ідеал ста-

(Закінчення на стор. 3-ій)

ЮРКО ШУХЕВИЧ ОБВИНУВАЧУЄ КҐБ...

(Закінчення зі стор. 1-ої)

але в 1956 р. справу його звільнення опротестував генеральний прокурор СССР Р. Руденко, мотивуючи це тим, що Ю. Шухевич буцімто „робив спроби пов'язатися з закордонними центрами ОУН", та що його „батько був керівником підпілля ОУН". Після десятирічного ув'язнення, 21 серпня 1958 р., Ю. Шухевича було звільнено з Володимирської тюрми над Клязьмою і зразу ж того самого дня його знову заарештовано, закидаючи йому „антисовєтську агітацію серед в'язнів Володимирської тюрми". Під час поновного арешту у Ю. Шухевича було вилучено декілька ліричних віршів Ольги Ільків, які друкувались колись у підпільних виданнях і яка була засуджена за приналежність до ОУН. Згодом Ю. Шухевича перевезено до Львова, де 1 грудня 1958 р. відбувся над ним суд. Всі обвинувачення проти нього базувались на свідченнях двох кримінальних злочинців — Буркова і Фомченка, яких посадив до камери Ю. Шухевича майор КҐБ Гальський, і на „літературній експертизі" віршів О. Ільків, яку провели Лесин і Козачук і в якій доказувалось, що вірші були „націоналістичні". На суді Ю. Шухевич відмовився від допомоги адвоката Смирнової, бажаючи самому вести свою оборону, що йому відмовлено. Суд рівнож не дозволив покликати дванадцять свідків, які могли спростувати фальшиві свідчення Буркова і Фомченка. Прокурором на суді був Колясніков. У висліді фальшивих свідчень і фальшивої експертизи віршів, Ю. Шухевича засуджено на дальших 10 років ув'язнення. Кілька тижнів після винесення судом вироку, Ю. Шухевича викликав Гальський і в розмові з ним визнав, що „вирок винесений на підставі фальшивих зізнань свідків — безпідставний". Він говорив Ю. Шухевичеві: „З вашими поглядами, з вашими переконаннями ми не можемо випускати вас на волю". Згідно з вимогами Гальського, Ю. Шухевич „повинен був дати докази своєї льояльности у вигляді прес-конференції, статті, брошури чи виступу по радіо, у яких мав осудити ОУН, свого батька".

У своїй заяві Ю. Шухевич пише про це: „Мені стало зрозумілим, що суд наді мною інспірований КҐБ з метою шантажу, щоб добитись від мене потрібного виступу і не має нічого спільного зі справедливістю. За подібний вчинок мені був обіцяний перегляд справи і звільнення з в'язниці. Коли ж я відмовився, то мене віділали в політичні табори в Мордовії".

У 1963 р. Ю. Шухевича перевезено з Мордовії до Києва в тюрму КҐБ при Раді Міністрів УРСР. Час-від-часу працівники КҐБ водили Ю. Шухевича до музеїв, театрів, на підприємства Києва, а також возили до Запоріжжя, Каховки, Херсона, Канева. У 1964 р. офіцери КҐБ — полк. Калаш і капітани Литвин і Маркатаненко поставили вимогу, щоби Ю. Шухевич написав заяву, в якій пірвав би з „націоналістичними поглядами" та осудив „націоналізм взагалі," „діяльність ОУН" і „діяльність свого батька, Шухевича Романа, який у 1944-1950 рр. очолював підпільний рух на Україні". Таку заяву Ю. Шухевич відмовився написати, як рівнож відмовився виступити в радіо чи описати свою подорож по Україні.

В липні 1965 р. в мордовських таборах викликав Ю. Шухевича капітан КҐБ Круть, запропонувавши йому написати „прохання про помилування на ім'я Президії Верховної Ради УРСР", що Ю. Шухевич також відмовився зробити, написавши лише заяву, в якій доказував, що він був суджений двічі безвинно і незаконно.

ПРО МІТИ І ЛЕҐЕНДИ

(Закінчення зі стор. 2-ої)

і підрізав можливість повторного виступу. Тому провід УЦРади мусів поводитися обережно.

Негайне проголошення самостійности у тих обставинах, очевидно, закінчилося б фатально, а УЦРада потребувала час, щоб розгойдати національну стихію і, розбуджуючи національну свідомість, збільшити кількість активнішого елементу для створення адміністративно - організаційної мережі. УЦРада мусіла враховувати також настрої селянства, які яскраво показує такий епізод за переказом проф. Б. Мартоса. Це мало місце на селянському з'їзді, де один із промовців поставив домагання, щоб УЦРада негайно проголосила незалежність України. Це викликало бурю протестів, а при голосуванні ту пропозицію підтримала мізерна кількість делеґатів.

Пора також розвіяти міт про два мільйони українського воцтва, готового до збройної боротьби з большевиками, бо, наприклад, у резолюціях 3-го Військового з'їзду зафіксовано невтральну поставу до большевицької Жовтневої революції. Проголошуваний пізніше деякими українськими полками невтралітет показав, що палкі патріотичні промови на з'їздах не можуть бути показником кількости збройних сил та підставою для реальної політичної дії. Воцтво було стомлене війною, і демагогічні льозунґи большевиків були тоді дуже приманливими так для воцтва, як і для селянства в цілому.

Хочемо звернути увагу ще на один міт, який виставляє нас на посміховисько перед культурними націями. Це — наше ставлення до св. п. проф. М. Грушевського. Ось ми відбули в січні ювілейні академії, відбули політичну маніфестацію в Медісон Сквер Ґарден, на якій вшановано 50-ті роковини відновлення державности, оприлюднили меморандуми і заклики з нагоди ювілею, але ніде там не висловлено пошани й подяки першому президентові відновленої незалежної Української Держави, який був основним двигуном Української Національної Революції і ніс тягар проводу в найвідповідальніший період ідейного оформлення й розбудови державности.

Кажуть — він повернувся до УССР. Так, але не на політичну роботу, а для того, щоб продовжити працю над історією України - Руси та для підтримки й об'єднання тих національних сил, що їх розворушила Національна Революція. І це проф. Грушевський виконав, героїчно відкидаючи настирливі домагання комуністичного проводу підписати пробольшевицьку декларацію, а потім, як ворог, був засланий і знищений. Його твори досі під забороною, а радянська енциклопедія рясніє зневажливими характеристиками й наклепами на проф. М. Грушевського. На наш сором, такі ж самі характеристики й зневаження доброго імени Великого Історика і Першого Президента УНРеспубліки знаходимо, та ще й в ювілейному році, на сторінках „Америки" та інших українських часописів. Вони, замість того, щоб згадати добрим словом цю величну постать, що творила нашу історію, обливають її болотом злобного критиканства. Хіба це не болючий парадокс?

Півстоліття відділяє нас від подій 1917-21 р., а чверть століття ми перебуваємо вже поза межами Батьківщини і мали можливість спостерігати й вивчати різні державні устрої, включно з соціялістичними. Пора відкинути застарілі міти і леґенди, що суґерували „бойкот" УНРеспубліки, як витвору соціялістів. Вони помилялися й сварилися, але й ми ворогуємо й помиляємося не менше. Але вони розбудили приспану націю і разом з українським народом творили історію України, залишивши нам величний факт відновленої волею народу державности. Шануймо ж усі цю славну добу й традиції останньої державности та спільно борімось за Вільну і Незалежну Україну!

ГОЛОСИ ЧИТАЧІВ

(Закінчення зі стор. 2-ої)

з д-ром Бараболяком. Він гадає, що такі заяви - звернення є наслідком утечі людей від „партійної гризні", а я думаю, що еміграційні анали ще не знають такої „гризні", яка розвинеться із цієї заяви - звернення. Всі наші досьогочасні партійні, групові, конфесійні чи інші суперечки здаватимуться дитячою іграшкою. Станеться це з дуже простої причини, а саме тієї, що українські самостійники, оці зневажувані різними людолюбцями „націоналісти", не зречуться легко своїх самостійницьких ідеалів. Вони не дадуть різним „невтралістам" права говорити в своєму імені. Але, щоб ця „гризня" не дала нам усім, включно з „невтралістами", поганих результатів, вихід є тільки один: українські самостійники повинні цільніше зімкнути свої ряди, об'єднатися в одну дружню сім'ю без огляду на свої політичні переконання, і далі продовжувати свою акцію для визволення українського народу і для допомоги цьому народові в його визвольній боротьбі.

У цьому самостійницькому таборі, для об'єднання якого найкращою плятформою уважаю традиційний ДЦ УНР (під умовою, що він стане цим об'єднавчим чинником), для ніяких „невтралістів" місця немає і бути не може. Ніхто ж не запрошував у самостійницький табір ні Мирослава Січинського, ні д-ра Володимира Левицького, ні Юрія Косача, ні багатьох інших, що вже давно пішли тим шляхом, яким ідуть тепер „невтралісти" в своїх академічних беретах.

Лев Шанковський

ДВІ ВИСТАВКИ У ВІННІПЕҐУ

У Бібліотечній виставковій залі Манітобського університету 22 січня відкрилась виставка скульптур відомого мистця з Мюнхену Григора Крука, а в неділю 11 лютого в Колеґії св. Андрея відкривається виставка керамічних виробів Степана Репи. Формально проголосить її відкриття скульптор Леонід Молодожанин.

СПІЛЬНИЙ ПРИВІТ

(Продовження зі стор. 2-ої)

нуть поважним рушієм нашої виховної праці вже в близькому майбутньому.

Від загалу нашого суспільства та його інституцій ми просимо, а думаю, що маємо також право вимагати, повного зрозуміння, постійної піддержки та створення виховного клімату, необхідного для виконання доручених нам завдань на цьому преважливому відтинку нашого спільного національного фронту.

Наше розуміння завдань Світового Конґресу Вільних Українців ми схоплюємо в наступну коротку формулу:

ЧІТКА УКРАЇНСЬКА ХРИСТИЯНСЬКА ДУХОВІСТЬ

\+ СПІЛЬНА ОБ'ЄДНУЮЧА ІДЕЯ І ДИНАМІКА ДІЇ

\+ КООРДИНАЦІЯ ДІЇ і ВКЛЮЧЕННЯ ІНШИХ НАМ ЧУЖИХ СИЛ

= ДОПОМОГА УКРАЇНІ В ЇЇ БОРОТЬБІ ЗА САМОСТІЙНУ СОБОРНУ ДЕРЖАВУ!

Тому й надалі не переставаймо діяти — молитись „Боже, нам єдність подай", що є запорукою сили, могутности й величі майбутньої Української Самостійної Держави.

З невимовним жалем повідомляємо, що
6-го лютого 1968 року помер передчасно у Ню Йорку

РОМАН ПАЧОВСЬКИЙ

АРТИСТ-МАЛЯР

ПАНАХИДА відбудеться о год. 7:45 веч. в п'ятницю, 9-го лютого ц. р. в похоронному заведенні Петра Яреми при 7-ій вул., а ПОХОРОН в суботу, 10-го лютого 1968 року о год. 9-ій ранку з названого похоронного заведення до церкви св. Юра і відтіль на цвинтар Оливної Гори на Квінсі.

УПРАВА НЮЙОРКСЬКОГО ВІДДІЛУ
ОБ'ЄДНАННЯ МИСТЦІВ УКРАЇНЦІВ в АМЕРИЦІ

ГОЛОВНА УПРАВА ОБ'ЄДНАННЯ МИСТЦІВ УКРАЇНЦІВ в АМЕРИЦІ
ділиться з Громадянством сумною вісткою,
що дня 6-го лютого 1968 р. в Ню Йорку відійшов у Вічність
наш Дорогий Друт, Член Управи і довголітній Секретар ОМУА

МИСТЕЦЬ-МАЛЯР

РОМАН ПАЧОВСЬКИЙ

ПАНАХИДА — в п'ятницю, 9-го лютого ц. р. о год. 7:45 веч. в похоронному заведенні Петра Яреми в Ню Йорку.

ПОХОРОН в суботу, 10-го лютого 1968 р. о год. 9-ій ранку з цього ж похоронного заведення до церкви св. Юра, а опісля на цвинтар Оливна Гора, Квінс, Н. Й.

ВІЧНА ЙОМУ ПАМ'ЯТЬ!

Ділимося сумною вісткою з Родиною і Знайомими,
що у вівторок, 6-го лютого 1968 року після довгої недуги, упокоївся в Бозі
наш Найдорожчий БРАТ

БЛ. П.

Роман Пачовський

АРТИСТ-МАЛЯР
народжений 11-го листопада 1911 року в Раві Руській, Україна.

ПАРАСТАС відправиться в п'ятницю, 9-го лютого ц. р. о год. 7:45 веч. в похоронному заведенні П. Яреми в Ню Йорку.

ПОХОРОН відбудеться в суботу, 10-го лютого 1968 р. о год. 9-ій ранку з похоронного заведення до церкви св. Юра при 7-ій вулиці в Ню Йорку, а опісля на Mt. Olivet кладовище в Квінсі, Л. Ай.

Горем прибиті:

БОРИС і СВЯТОПОЛК — брати
ЗВЕНИСЛАВА — сестра
ОЛЕКСАНДЕР ВОРОНЯК — шваґер

Ділимося сумною і болючою вісткою
з Приятелями і Знайомими,
що 3-го лютого 1968 р. несподівано відійшла у Вічність,
заосмотрена Найсвятішими Тайнами,
на 74-му році свого трудолюбивого життя

бл. п.

МЕЛАНІЯ БУЛЕЛИК

уроджена в Зарічу над Прутом

ПАНАХИДИ і ПОХОРОННІ ВІДПРАВИ були у похоронному заведенні Кардинала, опісля у церкві св. Миколая і на цвинтарі Парклавн, 5-го лютого 1968 року.

Покійна була переслідувана і арештована НКВД. Виїхавши на еміґрацію, жила надією відшукати одинокого сина.

Горем прибиті:

АННА БУРІЙ — дочка з чоловіком ЯКОВОМ
та дочками — ЛЮБОЮ і УЛЯНОЮ
ВАСИЛИНА — сестра з родиною в Україні
Родина в Торонті

Ділимося з Громадянством сумною вісткою про смерть

РОМАНА ПАЧОВСЬКОГО

артиста-маляра, маґістра, члена АДУК, сина відомого поета Василя Пачовського —
що сталася в Ню Йорку 6-го листопада 1968 року.

Висловлюємо щире співчуття Родині.

АСОЦІЯЦІЯ ДІЯЧІВ
УКРАЇНСЬКОЇ КУЛЬТУРИ

Ділимося сумною вісткою з Родиною і Знайомими,
що в неділю, 4-го лютого 1968 року
ненадійно упокоївся в Бозі на 67-му році життя
наш Найдорожчий

ЧОЛОВІК, ТАТО, ДІДУНЬО і БРАТ

бл. п.

Д-р ЮЛІЯН РАДЗИКЕВИЧ

шеф Туберкулічного Відділу Стейтового шпиталю
в Sykesville, Md.

ПОХОРОН відбувся в середу, 7-го лютого 1968 року о год. 2-ій по пол. на місцеве кладовище.

В глибокому смутку:

дружина — АНТОНІНА
сини — ЮРІЙ, ВОЛОДИМИР, БОГДАН
синові — ВАРВАРА, МАРІЯ
внуки
брат — ОЛЕКСАНДЕР
сестра — НАТАЛІЯ в Україні
та дальша Рідня

В понеділок, 12. лютого ц. р., 7:30 веч.

в ЦЕРКВІ СВ. ЮРА в НЮ ЙОРКУ
буде відправлена

ПАНАХИДА

ЗА СПОКІЙ ДУШІ

сл. п. ОЛЬГИ БАСАРАБ

на яку запрошується своїх Членів, Організації з прапорами та все Українське Громадянство.

Співає хор св. Юра під управою проф. І. ХОМИНА

УКРАЇНСЬКА АМЕРИКАНСЬКА ЖІНОЧА
ДОПОМОГОВА ОРГАНІЗАЦІЯ
ім. ОЛЬГИ БАСАРАБ

Замість квітів на свіжу могилу
бл. п. ЛІДІЇ з КУДРИКІВ-ПРОКОПОВИЧ
та
бл. п. МАРІЇ зі СОБОЛІВ ЯРИМОВИЧ
складають 35,00 долярів
на Український Католицький Університет у Римі
о. Евген і Ярослава ЦЕГЕЛЬСЬКІ
та
Стефа і Роман ЦЕГЕЛЬСЬКІ

Замість квітів на свіжу могилу
мойого Коханого Брата
о. НИКОЛИ СИРОТЮКА
складаю:

на ЗУАДК $10.00
на видавничий фонд „Українського Історика" $10.00

Павло СИРОТЮК

СПОРТ

редагує В. СОХАН

КАЛЕНДАРЕЦЬ ЗМАГАНЬ УКРАЇНСЬКИХ КЛЮБІВ

УСК Ню Йорк — „Дойч-унґарн", Ню Йорк, мистецькі змагання „Великої Десятки" Німецько-Американського Футбольного Союзу відбудуться в неділю, 11-го лютого 1968, о год. 2.30 по полудні на грищі Метрополітан Овал у Маспет, Л. А., Н. Й.

„Чорноморська Січ" з Нюарку зустріне Ф. К. Гобокен в черговому крузі сімкового футбольного турніру Ліґи Шейфера, якого змагання відбудуться в п'ятницю, 9-го лютого 1968 в залі Арморі в Петерсоні, Н. Дж. починаючи від год. 7.30 вечора.

— o —

СЕВЕРИН ПАЛИДОВИЧ ВЕДЕ СПОРТОВЦІВ ШКОЛИ ДО ПЕРЕМОГ

Газети міст Кліфтону і Нюарку, стейту Ню Джерзі, подали вістки та довші репортажі про успіхи спортовців середньої школи міста Кліфтону, якими проводить та опікується вчитель цієї школи Северин Палидович. Середньошкільна футбольна дружина під керівництвом „ковча" С. Палидовича здобула в останньому сезоні перше місце Пассейк Велі Конференс а недавно дружина тенісу цієї самої середньої школи м. Кліфтону, також під проводом вчителя С. Палидовича, здобула такий самий успіх у першостях середніх шкіл. За досягнення кермованих ним футболістів одержав С. Палидович звання найкращого футбольного „ковча" року від місцевого щоденника „Морнінґ Кол", в якому поміщено багато матеріялів про діяльність вчителя С. Палидовича, та навіть присвячено йому спортову редакційну статтю пера Боба Вайтінґа. Цей автор пропонує в своїй статті нагородити Северина Палидовича не лише за досягнення його футбольної дружини, але надати йому звання найкращого спортового „ковча" середніх шкіл повіту Пассейк.

Багато місця присвятила преса також інформаціям про те, що вчитель С. Палидович викладає в школі російську і німецьку мови, як теж згадала про те, що він володіє п'яти мовами, і звертається до своїх спортовців в українській, польській та німецькій мовах. Газета „Нюарк Санді Нюз" помістила світлину футболістів із їхнім керівником С. Палидовичем і назвала їх „інтернаціоналами", бо в дружині середньої школи м. Кліфтону грають українці, поляки, німці та інші юнаки, які прибули недавно із різних країн світу. Северин Палидович, як подають ці газети, грав кошівку в дружині Єсл Університету, а високошкільні студії закінчив на Університеті Бріджпорту.

— o —

УСК — „ДЖУЛІЯНА" 6:0

Ню Йорк, 4-го лютого. — В цих змаганнях „Великої Десятки" з дружиною гарячекровних італійців справили футболісти УСК-у справді милу несподіванку своїм симпатикам, так концертовою грою, як і високою перемогою. В першій півгрі грали італійці в десятку, але все таки ставили краще зіграному і технічно кращому УСК-ові твердий спротив. Що більше, вони навіть декілька разів загрожували поважно воротам УСК-у. Маючи перевагу, УСК надавав тон цілій грі. До перерви вів УСК зі стрілів Вільсона (гарний стріл на 18-ій хвилині з подачі Гарві) і Гарві на 28-ій хвилині з подачі Ганнавея.

В другій півгрі „Джуліяна" доповнила свій склад одинадцятим змагуном, але це скріплення нічого їй не допомогло. УСК на місце Ганнавея виставив Олеся Поповича, якого дебют вийшов задовільно. Його постава, добрий тяг до воріт і стріли дають надії, що Олесь буде найкращим напасником у „Великій Десятці". Доповнений склад і гостра гра не поправили положення італійців, до воріт яких впало ще четверо воріт. Авторами цих воріт були: Дімейн з подачі Вільсона, Мек Кулі, який добив стріл О. Поповича в поперечку, Дімейн із прориву на 80-ій хв. і Мек Кулі стрілом, який відбився від оборонця італійців та змилив воротаря.

В дружині УСК-у всі змагуни вив'язалися вповні, тому й важко когось із них вирізнювати. Але тут слід згадати Дзюня Шмотолоху, який дійсно держить напад в переді, тому напад більше продуктивний, і Олеся Поповича, з приходом якого збільшилося число змагунів українців у дружині до п'яти. Склад УСК-у: Ґерлі, Ю. Смага, Дж. Янґ, Мек Кулі, Фіні, Вільсон, Вол Шмотолоха, Ганнавей, Бредлі, Гарві, Дімейн, О. Попович, Ґонзалес, Гавран і Чорний.

І. Дзядів

— o —

„Ч. СІЧ" — „РОМА" 1:0

Карні, Н. Дж., 4-го лютого. — „Чорноморська Січ" з Нюарку здобула заслужену перемогу над італійцями з Петерсону в стейтовому півфіналі гор за Чашу ЗДА і її черговим суперником в цих грах, фіналістом стейту буде сильний у цьому році німецький клюб СК Елізабет, кандидат на першуна Прем'єр Дивізії НАФСоюзу.

Зустріч з „Ромою" проходила в першій половині майже вирівняно, при чому акції переносилися від воріт до воріт, хоч утруднювало гру розмокле грище. Після перерви „Ч. Січ" перебрала вповні ініціятиву і вдержала її до 79-ої хвилини, коли суддя МекІнтаєр при стані 1:0 для „Ч. Січі" відсвистав кінець зустрічі. До цієї хвилини гра була фер, хоч і завзята. Тоді то змагун „Роми" Вестрале вдарив в лице оборонця „Ч. Січі" і за цю провину суддя виключив з гри Вестрале. Одначе цей змагун і його співзмагуни почали протестувати та погрожувати судді, який після кількахвилинного спору вирішив закінчити на цьому змагання. Переможні ворота для „Ч. Січі" здобув Ніколіч головою із подачі Снилика на 74-ій хвилині гри. Впродовж зустрічі січовики мали значну, головно технічну перевагу, яку італійці старалися зрівноважити скорістю і великою жертвенністю. На вирізнення в складі „Ч. Січі" заслужили Воробець і Бест в оборонних лініях та Снилик і Ніколіч в нападі.

Склад „Ч. Січі": Яблевський, Воробець, Яковина, Касіяненко, Бест, Німерчинський, Воканті, Снилик, Кузман, Ніколіч, Манчик, Бутенко.

„Ч. Січ" аматори — Вестфілд Лайонс 1:2

„Ч. Січ юнаки — Айріш СК, Елізабет 1:0

ВИСЛІДИ СІМКОВОГО ТУРНІРУ ШЕЙФЕР ЛІҐИ

Петерсон, Н. Дж., — 2-го лютого.

Вісла — Скатс Ам.	2:1
Санта Крос — Гунґарія	0:0
„Ч.Січ" — Петерсон Дов.	1:2
Гобокен — Молфета	1:0
Грецько-Ам. СК — —Портуґальський СК	4:0

О. Твардовський

ПОЕМА ПРО ВІДНАЙДЕНИЙ ПЕРСТЕНЬ

(Закінчення зі стор. 1-ої)

зати, де перебувала його дружина, багато листів пропадали, на деякі приходили відмовні відповіді. Так тривало одинадцять років, аж її вдалось розшукати! Тепер пішли листи за листами, вже до дружини, однак — через інші руки, не їй безпосередньо. Після смерти Сталіна вони налагодили листування, обмінялись світлинами... Тим часом Іван Андрець „атакував" урядовців у Клівленді, прохаючи допомогти переселити свою дружину до ЗДА. Для неї він уже збудував гарний дім. Щоправда, у зв'язку з тим домом сталась ще одна лиха пригода: щоб закінчити будову, треба було позичити грошей. Банки вимагали також підпису дружини, яка в УССР не могла підписати документу про позичку в закордонній країні! Банкові урядовці порадили формально розвестись із Анною, „а для справжньої любови це лише формальність". Не було іншої ради, і прохач позички зважився на такий крок, не інформуючи про це нікого. Він далі добивавсь права відновити своє родинне життя.

Допомога від Державного Департаменту

На початку 1966 року представники федеральної влади в Клівленді остаточно розвели руками: марні всі надії вирвати відносно молоду людину з СССР. Тоді Іван Андрець звернувся по допомогу до голови Республіканської партії в місцевості Вуд, пані Вільям Бракс. Вона своєю чергою звернулась до конґресмена-республіканця Делберта Лятта, який добився того, що прізвище Анни Андрець потрапило до списків Державного Департаменту, як горожанки, для якої треба виклопотати дозвіл на виїзд до свого чоловіка. І ось о 12 год. 15 хвилин ночі здійснилась мрія, для здійснення якої працювали так багато людей — від робітника до дипломатів: п. Іван Андрець із прив'ялими квітами в руках нарешті побачив свою дружину на американській землі!

Остання перепона

Чому квіти в його руках були прив'ялі? Хоча минув уже 51-ий рік життя, не прив'яли ні його серце, ні вірність. Сталось так: прибувши літаком до Ню Йорку, Анна Андрець пересіла на літак до Дітройту, де її мав очікувати чоловік. Він дійсно чекав, у товаристві українських і американських друзів. Але через густий туман літак не зміг приземлитись. Всі хвилювались: Анна не знає англійської мови, що вона буде робити? Телефони і телефони... Виявилось, що літак осів у Шикаго. Там втомлену довгою подорожжю і напевно вичерпану нервово пані Ганну посадовили на автобус і, разом із іншими пасажирами, так вона нарешті прибула серед ночі до Дітройту, до свого мужа. І так закінчилась майже чвертьсторічна розлука.

Чи вони пізнали один одного? Пізнали, хоч Ганна Андрець пізнала скорше по тому, що її чоловік тримав у руках квіти: їх подарував спеціяльно для тієї зустрічі конґресмен Делберт Лятта.

Перші кроки в Америці

На запитання кореспондентів газети „Ди Блейд" з Толідо, Ог., та інших газет про минуле, пані Ганна відповіла коротко: „Я хочу його забути". Чи треба писати про радість, поцілунки, почуття вдячности в серцях обох молодят? Так, так — молодят, бо, заледве відпочивши, Іван і Анна Андрець формально одружились, і під час тієї церемонії, як повідомляла американська преса, пані Ганна вперше сказала два слова по-англійському: „Ай ду", на запитання, чи згідна бути дружиною.

Вдома чекали їх гості, несподіванки, два великі написи на будинкові: англійською — „Вітаємо тебе, Анно, в Расфорді!" і по-українському: „Всі українці Расфорду сердечно вітають Анну Андрець!" Пані Д. Александер і Михайло Масник були свідками при одруженні, а потім всі, згадувані вище, і ще багато-багато гостей раділи в гостинному домі спільно з господарями, бо ж дійсно звершилось одно з Божих чудес. Фото-відділ „Сентинел Трибюн" подбав про гарні, вимовні світлини до преси, що прикрашували зворушливі репортажі. Місцеві фірми подарували новонайденому подружжю різні вироби і товари, включно з шампанським, Івана і Ганну Андреців оголошено почесними горожанами Бовлінґ Ґріну та передано їм святкову плякету... а конґресмен Делберт Лятта одержав від вдячної пані Ганни привезеного з далекої України чудового різьбленого птаха з простертими крильми. І вона сама в мить передання того дарунку нагадувала птаха, що врешті-решт вирвавсь на волю.

Пані Ганна стала господинею, дружиною люблячого та дбайливого мужа. Вона розгубилась спочатку в ультра-модерній кухні, де стільки ґудзиків, вимірювачів і позначок, і де жіночі руки ніколи не втомляться. Вона вже ходила з мужем дещо купити, і раділа закупами, як кожна жінка...

Звичайно, якийсь час вона буде і раділи, і тужити — тужити за Батьківщиною. Туга за рідною землею і народом важка, навіть якщо вони в неволі. Але біля пані Ганни її муж, обоє вони належать до союзової родини (члени 235-го Відділу УНСоюзу), і в місті є досить українців, щоб створити атмосферу, в якій ця нова людина поволі розправить крила, звикне до звичаїв нової країни і відчує себе щасливою на свободі.

(За американською пресою Л. П.).

ВСТУПАЙТЕ В ЧЛЕНИ УНСОЮЗУ!

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНСОЮЗУ

НЕДІЛЯ, 11-го ЛЮТОГО 1968 р.

НЮАРК, Н. Дж. Місячні збори й побір членських вкладок Б-ва св. І. Хрестителя — 76 Відд. о год. 1-ій по пол. в Укр. Кат. Школі при Сенфорд Аве. й Айві вул. Члени, що не заплатять членських вкладок за 1967 і 1968 рік будуть суспендовані. — М. Деметчук, предс., В. Салабун, секр.

БАЙОН, Н. Дж. Річні загальні збори 281 Відд. ім. Тараса Шевченка о год. 5-ій веч. в УНДомі під ч. 35-37 Іст 23 вул. На порядку: звіт Управи за 1967 р. і вибір Управи на 1968. Проситься про численну участь. — Управа.

ГЕМСТЕД, Н. Й. Річні збори Т-ва Запор. Січ — 327 Відд. о год. 4-ій по пол. в залі Укр. Кат. Церкви при 709 Фронт Стр. Порядок нарад: звіти уступаючої Управи і Контр. Комісії за 1967 р., дискусія над звітами й уділення абсолюторії уступаючій Управі, вибір нової управи на 1968 р., вільні внески й закінчення. На зборах буде присутній адв. Іван Флис, голова Окружного Комітету Відділів УНС, який виголосить коротке слово про УНС. По зборах перекуска й висвітлення фільму із життя нашого терену. Всіх членів проситься взяти участь. — Управа.

ФІЛЯДЕЛЬФІЯ, Па. Збирання членських вкладок Т-ва Дністер — 430 Відд. відбудеться: 11 лютого, в Тризубі, в год. 1-3 по пол., 18 лютого в Укр. Клюбі при Френклін вул., в год. від 11:30-1:30 і 24 лютого в Укр. Клюбі при 23 і Бравн вул. в год. 7-9 вечером. — О. Бакай.

ТАРЗАН, Ч. 5948. Ведуть Тарзана на смерть!

Мавполюд розпачливо опирався брутальним нападникам, але швидко був затриманий переважаючою силою чудаків.

— Чекайте прошу вас! — гукав Тарзан. — Я ж хочу бачити вашого ватажка! Провідник глузував. — Ми ж ведемо вас до нього...

— Але тільки на це, щоб він міг вирішити рід вашої смерти!